

Jak czytać obraz? Przewodnik dydaktyczny po metaforze wizualnej

Aleksandra Żukowska

Uniwersytet Gdański, Wydział Nauk Społecznych

e-mail: aleksandra.zukowska@ug.edu.pl

Chciałabym zaprezentować zestaw narzędzi do analizy metafory wizualnej, wypracowany na gruncie badań nad metaforą w plakatach społecznych (z wykorzystaniem materiału z konkursu Galeria Plakatu AMS). Punktem wyjścia są teorie metafory w ujęciu kognitywnym (G. Lakoff i M. Johnson, M. Black) oraz typologia metafor wizualnej Charlesa Forcéville'a (oraz kontynuatorów jego myśli), na bazie których stworzyłam praktyczne narzędzia dydaktyczne umożliwiające studentom analizę komunikatów wizualnych opartych na metaforze. W centrum uwagi znajdują się trzy główne typy metafory które można nie tylko rozpoznać, ale także świadomie projektować. Pokażę, w jaki sposób studenci czy prowadzący mogą analizować przekaz

wizualny krok po kroku – identyfikując źródło i cel metafory, typ relacji między nimi oraz rolę formy graficznej w tworzeniu globalnego przekazu.

Potencjał tego narzędzia wynika m.in. z roli odbiorcy jako współtwórcy znaczenia – uczestnika, który nie tylko „czyta” obraz, ale też aktywnie go współkonstruuje, interpretując zgodnie z własnym kontekstem kulturowym i doświadczeniem. Prezentowane materiały (m.in. arkusz analizy, infografiki, przykłady plakatów) mogą znaleźć zastosowanie w dydaktyce na różnych kierunkach związanych z edukacją oraz współczesną kulturą wizualną.